

Megjelenik hetenkint háromszor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési díj:

Egész évre	12	irt. o. é.
Félévre	6	" " "
Évnyegyedre	3	" " "
Egy órára	1	" " "

Szerkesztői szállás:
belső s^zénutca 131. szám.

Kiadó hivatal:

középutca Stein J. könyvkereskedése.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI LAP.

Hirdetési díj:

öt hasábos garmond sorért 1-szor 7 kr.
2-szor 6 kr. 3-szor 5 kr. s minden hirdetés
után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek:

Bécsben: Oppelik Alajosnál (Wollzeile 22.)
Haasensteint és Voglernél (Neuer-
Markt 11 szám.)

Pesten: Zeisler M. (Király utca 60 sz.)

Nyitási díj:

sora után 20 kr. előleg befizetés mellett
a szerkesztőséghez csatolandók.
Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál
kezelteik.

Előfizetési felhívás

„K. KÖZLÖNY”

1869. II-dik félévi folyamára.

Egy évre	12	forint o. ért.
Félévre	6	" " "
Évnyegyedre	3	" " "
Egy órára	1	" " "

Az előfizetési pénzek kiadó Stein Jánoshoz (bel-középutca Stein könyvkereskedése) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

Az előfizetési összegek beküldésénél **postai utalványt** kérünk használni, mely **jutányosabb** és kevesebb fáradsággal jár a pecsét alatti küldésnél; így például: 3 frtért 18 krt kell fizetni a feladásnál és 3 krt itt az átvevésnél, holott a **postai utalványra 1 darab 10 kros bélyeg ráragasztásával minden ki van fizetve.**

Stein János,
a „K. Közlöny” kiadója.

Földtehermentesítés.

II.

(S.) Az erdélyi földtehermentesítés egyik legnevezetesebb része a vegyes szolgálmányok kárpótlási módja; fontos, hogy az illető vételjogosultakra, mint az országos kincstárra nézve.

Erdélyi olvasóink tudják, mik voltak azok a vegyes szolgálmányok, miként tette azok egy részét természetben az illető jobbagy, s hogy váltotta meg a más részét — lakhelyének a földesúr curialis birtokától távolsága miatt, főleg tél idején — pénzzel, vagy más adománnyal is sat.

E szolgálmányok kárpótlása tárgyában az 1867-ben a felosztást kir. kormánysszék által saját és a földtehermentesítési alapigazgatóság tagjaiból, továbbá független szakértőkből alakított bizottmány az urbéri nyilparancs 10-dik §-a értelmében következő intézkedéseket ajánlott:

A megváltási viszony a vegyes szolgálmányok kárpótlásánál csak azon esetben vétessek tekintetbe, ha azok kölcsönösen, vagy legalább 10 évi folytonos gyakorlaton nyugosznak; ellenkező esetben a terület legyen mérvadó.

Továbbá ott, hol a volt urbéres a nap-számokat tevén, a téli robotot egy bizonyos díjjal, természetbeni adománnyal, vagy természetmennyivel váltotta meg, — a kárpótlás azon esetben, ha illetén szolgálmányok iránt írásbeli szerződvények léteznek, melyekben az arány, vagyis a szolgálati idő és fizetendő mennyiség is meg volt határozva, a kijelölt arányban eszközöltessék a kiszámítás, terület és taxa, vagy más teljesítmény értéke szerint; ott azonban, a hol illetén szerződvények fenn nem állottak s az imént említett 10 évi gyakorlat sem létezett — vétessek a fizetett pénzbeli díj, vagy a természetbeli teljesítmény, vagy a földtermés értéke, — a tett szolgálat fejében pedig a térmérték fele kárpótlási kulcsul.

Ezáltal azonban az urbéri nyilparancs 11-dik §-ának azon rendelete, hogy a kárpótlás semmi esetre sem lehet nagyobb, mint ha a kiszámítás a terület szerint eszközöltetnék, meg nem változott volna.

Ez intézkedés a bizottmány alapigazgatósági tagjainak véleménye szerint leginkább megfelelt volna az igazságnak és méltányosságának, leginkább megközelítette volna az 1848 előtti állapotot, s a földtehermentesítési alappöntárt sem terheli vala túlságosan.

Megjegyzendő, hogy az utóbb említett kulcs a már ellátott s az illetők által is megnyugvással fogadott kárpótlási esetekre semminem visszahatással nem bírt volna; ez csak azon esetben történhetett volna, ha a valóistási munkálatok jelen, vagy későbbi előhaladása folytán területi többlet merült volna fel, s ez esetben a számítás az egészre nézve a jelen kulcs szerint lett volna végre-hajtandó, azzal a hozzáadással, hogy a kárpótlási többlet merül vala fel, az, az illető javára utalványoztatott volna; a netaláni visszafizetés pedig, ha a kárpótlás mértékének korábbi megállapítására a volt földesúr sem-

minemü tilos befolyást nem gyakorolt — nem követeltetett volna.

Az e tekintetben szükséges tiszta és meghatározott zsinormérték hiányában függőben tartott és félretett esetek azonban egészen a fennebbiek szerint ajánlott kulcs alapján lesznek vala kárpótlandók.

Az említett 1867-ki vegyes bizottségba meghívott szakértők eleinte azon nézetben valának, hogy miután az ajánlatba hozott — félig a terület, félig pedig a fizetett taxa szerinti — kárpótlás ellenkezik azon urbéri nyilparancs alapelvével, szellemével, mely a földtehermentesítés — időközben más meg nem változtatható — alapját képezi, s a mely az urbéri szolgálmányok kárpótlásánál nem ismer más kulcsot, mint a vesztett urbéri telek területét, — a vegyes szolgálmányok, mint valódi urbéri praestatiók sem kárpótlhatók másként, mint a terület szerint.

A nevezett szakértők többsége azonban engedett a méltányosságnak, s azon okból, hogy a fennforgó urbéri állományok többnyire havasos helyeken fekszenek, területök tetemes, s többnyire kevésbé értékes, mint a sík földön fekvőké, — továbbá azon tekintetből, hogy ha általában a térmérték szerint kárpótlatnának, a földtehermentesítési alap rendkívül túlterheltenék, — végül az ajánlott kettős kárpótlási kulcsot, hogy t. i. a vegyes szolgálmányok félig a terület, félig pedig a fizetett taxa szerint kárpótlatnának, — elfogadta.

A miniszterium azonban másként határozott. A lapunk idei 94-ik számában közzétett hirdetmény szerint, az erdélyi volt kir. udvari korlátokosság e részben 1865. június 12-kén kiadott rendelete, mely szerint a nap-számok- és természetmennyekben tett szolgálatok pénzzé változtatnak át, és tekintettel az urbéri nyilparancs 10. és 11-dik §-ira, az 1/2 levonása után eszközöltetik a kárpótlási tőke, — továbbra is fenntartatik.

Atlájuk, hogy a miniszterium kötelességszerű feladata szerint jár el, midőn az országos pénzalap túlterhelésétől óvakodik, minél fogva magunk is tartózkodunk oly ajánlat erőszakolásától, mely meglehet, hogy ezen úgy is kelletlenül hosszabbra nyújtott ügy óhajta várt mielőbbi befejezését ismét kérésessé tehetné, avagy elviselhetlen terheket halmozna a már is túlterhelt közkinestárra, — mindazáltal egy óhajtat mégis bátrák vagyunk kockáztatni, azt t. i., hogy a vegyes szolgálmányok ezen kárpótlási módozata, oly esetekben, midőn az illető vételjogosult a tetemesb terület szerint, — saját igaztalan befolyásán kívül, — netán kelletlenül több kárpótlást vett volna ki, s így tetemes visszafizetés szüksége merülne fel, az említett vételjogosult irányában méltányos kimélettel vitessék keresztül, nehogy a megóvni kívánt közkinestár helyett, a haza egyes becsületes polgárai jussanak tönkre.

A visszafizetések kényes kérdésére nézve egyébiránt még pár észrevételünk van; miről jövő alkalommal.

Pest, sept. 11. 1869.

(r. l.) Jelenleg első sorban a miniszterválságra, vagy helyesebben a miniszteriumban — állítólag — külsőben álló változásokra vonatkozó hírek állnak.

Mondják többi között, hogy a miniszterelnök, a ki — tudvalevőleg — egyszersmind a honvédelmi tárczát is vezeti, ez utóbbit, — melynek teendői most, a honvédség szervezése által nagy mérvben szaporodtak, — leteszi, és így minisztereinek száma egygyel, t. i. az újonnan kinevezendő honvédelmi miniszterrel szaporodni fog.

Arról nincs tudomásunk, mennyire alapos e versio, de teljesülését nem tartjuk lehetetlennek, miután Andrassy Gyula gróf, mint miniszterelnök, különben is roppantul el van foglalva teendőivel, melyek közé tartozik, többi között, a magyar-osztrák monarchia külügyeinek intézésébe való közvetlen befolyás is, — a honvédelmi miniszterium hatásköre pedig és így természetesen dolga is — most már — Istennek hála! — tetemesen tágnál.

Némelyek már a személyt is emlegetik, a ki a honvédelmi tárczát át fogná venni és báró Vécsesy József szabolcsi főispánt emlegetik — kit mások néhány nap előtt a fumei kormányzóságra kandidáltak, — azonban általában véve az egész versióra, utóbbi részére pedig annál inkább hiány-zanak eddig a közlemben.

A másik hír, Wenckheim Béla báró viszályozása, folytonos betegeskedése következtében.

Erre nézve annyit tudok, hogy a belügyminiszter már néhány hét előtt tön lépéseket elbocsátatása iránt, mert egészségi állapota akkor napról napra rosszabbra fordult, de lemondása nem fogadtatott el a minisztertanács által, annál kevésbé terjesztett a király elé, — továbbá ugy vágyok értesülve, miszerint egészsége — utóbbi időkben, ha nem állt is még tökéletesen helyre — tetemes javulásnak indult; végre állithatom még, mikép az összes miniszterium csak a legutolsó esetben fog beleegyezni a belügyér visszalépésébe, a ki erreyedetlen buzgalommal törekedett egyenetlen az alkotmányos utat, melyre hazánkat, az isteni gondviselés után a király igazságszeretete, s az országgyűlés többségének józan politikája terel.

Miniszterekről szólván, egyuttal — minden ellenkező állítások daczára — arról értesíthetem önt, hogy báró Eötvös József közoktatási miniszter — hacsak rendkívüli akadályok nem lépnek közbe — a mi valószínűtlen, már a jövő héten leindul a Királyhágón túli részekbe. Kisérője Molnár Aladár osztálytanácsos leend.

Említettem már több idő előtt, mily mérszorgalommal dolgoznak az illető miniszteriumokban több törvényjavaslat szerkesztésén, és elősoroltam ezek közül azokat, melyek már készek; annál nevetésesebbnek tűnt fel tehát az ellenzék által, a kormányra e napokban szórt ama vád, hogy azért irtózik (!) az országgyűlést összehívni, mert nincs a mit eléje terjeszteni.

Ez nem jelent egyebet más szavakkal, mint azt: a miniszterium nem dolgozott, tehát semmivel sem készült el.

Ezt a balok — meg vagyunk győződve — maguk sem hiszik, hanem hát r: á, rá, = fogd rá, a miniszteriumot mindenáron gyanúsítani kell.

Igy követeli a magasabb politika.

Legyenek nyugodtak ellenfeleink, mert már csak néhány hét választ el azon időponttól, midőn saját szemekkel fogják látni, hogy a miniszterium annyit dolgozott, a mennyivel — bizonyára — hónapokig tartó dolgot ad a törvényhozásnak, és így nekik is.

Napoleon herceg beszéde a francia senatus f. hó 1-seji ülésében.

„En szót kértem, s hosszabbban fogom igénybe venni a senatus figyelmét. Ha az inkább kívánna a vitát holnapra halasztani, parancsára állok, — azonban azt hiszem, hogy már nyilvánítá a vita folytatása iránti kívánatát.

Több tag: Igen, igen, — beszéljen ön!

Napoleon herceg kijelenté, hogy (tűstént) a tárgy érdemébe kíván bocsátkozni, azon események mellőzésével, melyek a jelen fontos válságot, s a jelenleg a senatus vizsgálata alá terjesztett tetemes változtatásokat előidézték.

„En — gyomond — nem csak a senatus consulumot óhajtom megvizsgálni, egy a mint az a senatus elé van terjesztve; hanem ama módosításokat is megvitadni, melyek nekem szükségesséknak látszanak arra nézve, hogy alkotmányunkból oly homogen egész alkottassék, melynek egyetlen része se görditsen alkotmányos akadályokat a szabadelyű császárság fejlődése elé.

En helyeslem a senatus consulumot; de nem tartom azt kielégítőnek s újabb intézkedéseket kívánnék abba behozatni; én azt minden ellenzéki szellemű menten, teljes őszinteséggel fogom megvitatni.

Először is a tér kitisztítása végett, teljes buzgalommal kívánom nyilvánítani nem csak a császár, hanem annak fia iránt is.“ (Élénk tetszés.)

B. Heeckeren: „En nem tapsolok, miért tapsolnék? én erről sohasem kételkedtem!“

Napoleon herceg: „En bárkinél jobban föl-fogom, hogy érdekeim szintugy, mint vonzalmaim szétválhatatlannal össze vannak kötve a császársággal.

Még egy utolsó szót magamról, noha talán már sokat is beszéltem magamról. Megvallom hiúságom ki lehetne elégítve a történetek által, én már régóta kívántam a most történő fejlődést; épen így én már régóta kívántam a saját szabadságot, s a gyűlésezi jogot, midőn azok, legalább elvileg, az 1867. jan. 19-ki levél által megadtak.

Most a senatus egy nagy fontossággal bíró parlamenti reform létesítésére van főlhiva, s én ennek örvendék; de azt fájlalom, hogy a senatus, — hogy a bizottmány bizonyos tétovázási szellemet, — s bizalom hiányt hoz ezen munkához. — Ugy látszik, mintha ajkaikkal helyeslést fejeznének ki, de fönttartásokat tennének.

Maupas: „Ez nem az egész bizottmány értelme.“ (Zaj!)

Elnök: „Az a bizottmány egyetlen tagjád sem.“

Napoleon herceg: „Ez a jelentés szelleme, ez az irányzat, mely az egész jelentésben nyilvánul. Már én azt hiszem, hogy ez baj; s hogy e miatt a senatus által elfogadott reformok nem idézendik elő az azoktól várható egész hatást. Egy költő mondá előttem, hogy semmi sincs kellemetlenebb, mint egy szemrehányt jótétemény.

Már midőn az ország ily sok elhallgatással kísért s ily kevés lelkesüléssel eszközölt vizálatot lát, nyugtalanságot érezhet, s azt gondolhatja, hogy utóljára talán nem is jök ezen reformok. En részemről teljesen elfogadom ezen reformokat, s azoknak önök általi elfogadtatását is óhajtom.

Uraim! Két egyenlően erős szélső vélemény létezik, — azok által támogatva, kik a császárságot a szabadsággal összeférhetlennek hiszik. Némelyek a reformokban csupán értelmi házasságot, mások pedig érzelmi házasságot látnak.

En részemről az érzelmi házasság mellett vagyok, mivel én teljesen lehetségesnek hiszem a császárságnak a szabadsággal való együtt létezését. De azok, kik — egy vagy más okból — azt hiszik, hogy a császárság nem élhet a szabadsággal együtt, azok egyenlően engesztelhetlenek.

Távolítsuk el azokat, kik tagadják az ország akaratának souverainitását, s a népszavazást, mely a császárságot alkotá. Ezek ellenségek. De én azoktól is félek, kik a jelen reformokat csupán kísérletnek akarják tekinteni. Nem! ez nem kísérlet, szükség, hogy az sikerüljön.

Uraim! A szabadság válságokon mehet át; de ez ama fénytörény, mely felé tart minden polgárisult nép. Ezen irányzatot önök nem fogják elnyomni; csatolják tehát össze a császárságot a szabadsággal.

Azok, kik a jelen reformokat a császárság elvével ellenkezőnek tekintik, a kormány ellenségei. De azok, kik azokat kísérletnek tekintik, — szintoly veszélyesek.

En azt kívánám, hogy a tekintélyszertű császárság visszaterési szellem nélkül egésze el hajóit.

Uraim! A kormányzás mestersége; az országban nyilvánuló jogos vágyaknak engedés mestersége. Igen, ez a közös közvéleménynek engedés mestersége.

En részemről úgy találok, hogy reformokra van szükség nem csak a politikai téren, hanem a közigazgatás minden ágában. A kormány máris nagy dolgokat tett az ipari s kereskedelmi mozgalom terén; de még nagyobbakat is kell tennie.

Midőn körülöttünk minden előhalad az iparban s tudományban, azt akarnák-e önök, hogy a politikai intézmények egy helyben maradjanak? Nem! ez nem lehetséges. S mit mondanának önök oly tudósól, ki tevékenysége hanyatlásával kevélyen ezt mondaná: Nincs több keresni való; ime a tudomány határai!

Már a reformok, melyek a tudományban folyvást szükségesek, a politikában szintén szükségesek; s ezen haladási folyamat feltalálom a császári hagyományban.

Azt gondolják önök, hogy az 1815-ki alkotmány hasonlít a VIII. év alkotmányához?

1815-ben a császár, nem mondom, hogy lemondott múltjáról, de elfogadá az alkotmányos kormányzatot elvileg s az ész szempontjából. Ez iránt nem lehet kétség.

Nem akarom vizsgálni, ha vajjon az alkalmazásban nem érzett volna-e ő saját múltjából eredő tétovázásokat; de azt állítom, hogy értelme őt az alkotmányos kormányzathoz téríté át; s ama kor publicistái elismerték, hogy az 1815-ki alkotmány böles haladást létesített. Már pedig az ellenkező volt a VIII. év alkotmányával.

Ezen vita folytatában beszéltek a restauratio kormányáról, s az 1830-iki kormányról; én ezekről csak röviden szólandók.

A restauratio kormánya egy kitörölhetlen foltalt birt: ez annak eredete a külföldi beavatkozás eredménye volt. A fehér zászló szegénybéllyeg volt Franciaországra nézve; ez nem akarta azt megtartani, s ezt helyesen tev.

A mi az 1830-ki kormányt illeti, az nem birt elég széles alappal s a korona szerfelett be akart avatkozni. Igy az 1839-ki coalitio idejében a kormány benső barátjai ugy találták, hogy a korona nagyon tulnyomó befolyással bírt. Egyébiránt el kell ismerünk, hogy az 1830-ki kormány parlamenti és nem képvisleti kormány volt; mivel csupán azokat képviselte, kik azt kinevezték. Azok, kiket a törvényes országnak neveztek, csak 200 ezeren voltak; s elegelek, hogy ezen

200,000 választó mögött 10 millió polgár nem volt képviselve.

Ebben rejlett főképp a baj; egy napon a törvényes ország mögött álló 10 millió polgár ezt mondá: Mi szintén részt akarunk venni a kielégített lakosságban, — s az ablakon dobták ki a kormányt.

Még egy más ellenetést is tesznek. Azt mondják, a nemzeti hitványnak igyekeznék hízolni, hogy a parlamentaris kormány Angliából hozott be, s hogy mi nem vagyunk ugyanazon helyzetben mint Anglia; hozzátéve, hogy intézvényeink újraszervezése csak akkor lesz lehetséges, midőn nem lesznek többé ellenséges pártok a trónkövetelők.

Aztól félek, hogy azoknak, kik a szabadságot azon időszakra akarnák elhalasztani, midőn sem ellenséges pártok, sem trónkövetelők nem lesznek, nagyon sokáig kellene várakozniuk. Nem! Egy országnak mindig joga van szabadságot kivánni, s épen ezzel fogják önk meggyilkolni a trónkövetelők.

Azt mondják, hogy az alkotmányos kormányzat Angliából hozott be. Ez tévedés. Mindenütt, ahol el akarták fogadni az alkotmányos kormányzatot, ugyanazon formulát veték föl, mivel az jó.

Egyébiránt nem akarom ezen elméletet végletekig vinni, s elismerem, hogy az éghajlat, faj, történelem s vallásból tetemes különbségeknek kell fölmerülniök. De ezen befolyások soha sem okoznak mély különbségeket.

De én nem is utasítom vissza a szabadságot azért, mivel az Angliában is létezett. Nem! A szabadság minden időt s minden országot illet. Ez olyan, mint egy folyam: ha szomjunkat oltani akarjuk, abból vizet merítünk.

A korszerűség kérdéséhez térek át, mely nagy fontossággal bír.

Ezen változtatások — mondják — jók lehetnek; de miért forgatnánk fel mindent ekkép. Lassanként kell előrehaladni s nem siettetni el a dolgot. Késéigkivül ez böles tanács; de a kérdés nem itt létezik; megjenek önk lassan, ez önk kötelessége; de ez nem elv, hanem határkérdés.

Alkotmányunk gyakran módosított; maga a fejedelem kezdeményezése folytán; s mivel az nem volt jó. S ezen tekintetben helyeslem én nagyon a senatus-consultumot, azonban azt még jobbnak kívántam volna; mivel két-három év múlva kénytelenek lesznek önk azt újra kiegyezíteni. A törvényhozó testületet illetően elismerem, hogy semmit sem kellend önknek tenni. — De vannak más pontok, melyekre fel akarom hívni önk figyelmét.

En részéről rendszeret és conservatív érzelemből kívánám, hogy mind az megtevések, a mi észszerű. Ez az egyetlen eszköz, a reclamatiók megállítására; legalább azokéra, melyeknek véget lehet vetni. Mivel mindig lesznek újabb reclamatiók s e miatt ne is nagyon aggódjunk! Az ellenzék ösztönző szer a kormányokra nézve. Ez a politika sava.

Legyen szabad fölemlítenem egy oly államférfi mondatát, kinek érdemét elismerem, a nélkül, hogy minden eszméjében osztoznom: „Mindent meg lehet tenni, — monda ő, — a szuronyokkal, kivéve azt, hogy rájuk ülhessünk.“ (Dertltség.) Már én azt hiszem, hogy mindent meg lehet

tenni a kényurasággal, kivéven azt, hogy az tartós lehessen.

A választások elvét elismerem, minő módot kelle követni? Ezen pont iránt én egészen helyeslem a kormány eljárását. Két utat lehet követni: a plebiscitum, vagy senatus consultum utját. Némelyek a látszat által megcsalva, a plebiscitum mellett nyilatkoztak; én azt erélyesen visszautasítom.

A plebiscitum a demokráciának csak látszatával bír, az egyenesen a nép által gyakorolt törvényhozó hatalom. Már ezen hatalom, igen ritka esetek kivételével, előttem illúsius hatalomnak látszik. Kifejtem magamat.

Ha a császárnak van joga egyenesen a népre hivatkozni, nem kell azt gyakran, sőt talán soha sem kell használni; mivel a plebiscitum mentő horgony, azaz utolsó állomás-hely a forradalom előtt. Minő tévedés volna, egy plebiscitumtól kívánni változtatásokat az alkotmányban! Ha a nép igent mond, ez illúsió: ha nemet mond, ez forradalom.

Am kérdezzék meg azt valamely tulajdonnév iránt, kivételes körülményekben, béke vagy háború kérdése, valamely tartomány átengedése iránt, — ezt megengedem, de még akkor is szükséges, hogy az, a ki válaszol, tudja a felfogja azt, a mit mond. Erre nézve a fölött kérdésnek egyszerűnek és világosnak kell lennie. Hány ily kérdéssel találkoztak önk uraim nyilvános életükben?

Tartsuk meg tehát a plebiscitumot, miut a fejedelem jogát, de azon feltétel alatt, hogy az azt lehetőleg ritkán használja. E szerint a kormány bölcsen cselekedett.

Most egy másik évrre akarok válaszolni az alkotmány gyakori módosításait illetően.

Az 1852-ki alkotmány első érdeme annak módosíthatóságában állott. Legyünk igazságosak ezen alkotmány irányában, melynek én még nem módosított cikkeit teljesen tiszteltem. De végéig tekintetbe egy perczig, hogy mit tettek önk a VIII. év alkotmányának ezen igen törvényes leányával?

Az egy republican dictatori kormány számára alkotmány, kénytelen volt meghajolni a tekintélyes örökös császárság előtt. Az 1869-ben kénytelen hozzá illeszkedni a császárságnak alkotmányos kormányzattá átalakításához. S önk ezt szemükre hányják s azt mondják, hogy mindig változtatni kell valamit! Ez igen egyszerű, mivel az igazságot ki kell mondani, még az 1852. alkotmányának is. (Vége követk.)

Hatósági élet.

Sepsi-Szt György, 1869. szept. 4. — A f. év szept. 2-án tartott háromszéki évnegyedes bizottmány-gyűlésnek folyamáról tudósítom a következőkben teszem meg: Gróf főkirálybíró ő mlga, a gyűlést egy, a megye állapotát minden tekintetben feltüntető, tapintatos és lelkes előzésekkel fogadott beszéddel megnyitván, mely beszédnek, egész terjedelmében jegyzőkönyvbe való iktatása után következtek a szentesített törvények kihirdetése és a felsőbb rendeletek tárgyalása, mely alkalommal a népszámláláshoz hozott törvény közmelegedéssel fogadta és annak foganatba vételét elrendelő magas rendelet utasítása szerint a

szellőztetések e fátyolt, nem jó, hogy az emberiség ez alá tekintsen!!! — Hanem egyet s más mégis meg kell tudnia, ha évtized előtt történt is, de napjainkban érdekes tanulsággal szolgálhat.

Tudva van, hogy a „Campagna di Roma“ az örökárosat környező eme rónaság, bel- és külföldiek előtt rosz hírből áll. Jelenleg, a mely béke idején is vannak napok, midőn azon hír terjed el a Rómában levő idegenek közt, hogy nem tanácsos a Campagnába kirándulni, sőt a város falain túl sem biztos a sétálgatás. Tíz év előtt még kevesebb volt e tájakon a biztonság, ezekről tanuskodik a gyp és köhalmaz közé rejtett sok apró kereszt; itt egy elkelő utazó, ott egy szegény vándor, itt egy messziről érkezett búcsujáró, ott egy hadfi lett megtámadva s a kereszt azt mutatja, hogy Rómába utazások ama helyen ért véget.

A Rómában tartózkodó idegenek és festők körében régóta a beszéd fő tárgyát képezik a Campagnába tanulmány avagy vadászati kedveért tett kirándulások; estve hazatérve ama különös „Osteria“-kban szokták egymásnak kalandjaikat elmondani. Különösen azok tudnak utóbbi évtizedekből szinte „hibetlen“ eseteket elbeszélteni a Campagna élményeiről, kik régebb idő óta mulatnak Rómában. Egy ily esetet adott elő egy oly részrehajlatlan művész, kinek Svárországnak elég nevét megemlíteni, hogy mindenki meggyőződjék arról, miként túlzásról itt szó sem lehet.

Megtelepedésem után nemsokára a Porta Pian átkísáltam a Campagnába. Ujoncz valék még e tájan s így a figyelmeztetéseket és jótanácsokat kevésbe vettem. A frascati gyönyörű sziklás tájak felé tarték, gondtalanul. A közelben és távolban jub- és marhanyajok legeltek, s minthogy épen tavasz vala, a madarak vidor éneke hangzott körüllem. A „toro bandito“ (a nyájától elvert bika) messze körben bujdosott a kertelések mellett. Koronként a marhák bögése tölté el a rónaságot,

népszámláló bizottság hazafias buzgóságukról ismert tagokból megalakított. A lötenyész-bizottság megválasztása alkalmával indítvány folytán, egy feliratban az illető szakminiszterium megkérdendők határozatott, hogy az állami ménjeltepeknél az ország lakócai által használt nyelveket értő és a lovakkal bánásmódban kellőképp képzett egyének alkalmaztassanak. Azon magas rendelet, mely szerint a határszéli differenciák tárgyában kiküldött nemzetközi bizottság f. évi szept. havában megkezdte munkáját — tudomásul vétetvén; ebből kifolyólag megkérdendők határozatott a m. kormány, hogy az újabb időben Zagon közönség és a szomszéd Oláhország közti felmerült ily határszéli villongás miatt lévő erdős területnek, minden áru használatát a szomszéd oláhországi kormány-nál eszközölje ki, a nemzetközi bizottmányok e tárgyi határozatáig.

A felsőbb rendeletek tárgyalása bevégyődvén, indítványba hozott — mi már a megnyitó-beszédben is érintve volt, — hogy tekintettel, miszerint a székelőföld határszélén végig vonuló heglánczolatot átvágó szorosokon lévő utakon kívül az egész határvonal átjárásokra annyira nyitva van, miszerint a közegészség és állampénzügy, valamint a területi épség biztonsága legczélserűbben csak egy tekintélyos tartalék véderőnek Csik- és Háromszék székelőszékekbeni felállításával tartható fenn. Ezen figyelmet érdemlő indokokból kifolyólag a mlgu honvédelmi miniszterium egy feliratban megkérdendők határozatott, hogy a törvény által engedélyezett honvédszázalójak számából, Felső-Fejér- és Tordamegyé északkeleti részének levonásával Csik- és Háromszékben két-két zászlóalj állíttassék fel.

Nevezetesebb közügyelmű tárgy nem fordulván elő, tudósítom azennel bezárom azon megjegyzéssel, hogy a gyűlés a gr. főkirálybíró ő mlga tapintatos vezetése következtében a legnagyobb rendben folyt le.

Népnevelés.

Zilah, szept. 5. 1869. — Városunkban is megtörtént Középszolnok iskola tanácsának első gyűlése mlgos Kerekes József tanfelügyelő elnöklété alatt. Örömlünkre szolgált, hogy az iskolatanács tagjainak nagyobb részéhez nemzetiségi s felekezeti különbség nélkül szerencsénk volt. De miként is maradt volna el?

Nevezetes esemény volt ez. Ezredéves történelmünk folyamában az első, minden felekezeti-és nemzetiségi az általános mivélődés közérdekében összeülő alkotmányos gyűlés tanácskozott Középszolnokvármegyé fővárosában a legdrágább, a legszentebb ügy: a köznevelés előmozdítása felett.

A gyűlés szept. 2-án d. u. 4 órakor nyílt meg, számos résztvevő gyűlékezett előtt, a helybeli ref. gym. nagy tantermében, s másnapra is átmenve körülbelül a következő módon folyt le.

Elnök szívvelyesen üdvözlővén a tanács tagjait, egy ismeretűs s alkalomszerű beszédet tartott, melynek hatását az előadó lelkesedése s értelemteljes hanghordozása tetemesen emelte. Sajnáljuk, hogy a közszeretben álló derek tanfelügyelő szép beszéde nem állt rendelkezésünk alatt, így csak eszmemenetét érinthetjük. Beszéde a mi-

majd ismét nély csend lett. Különös egy nap volt ez. . . . Lassanként esteledni kezdte és én haza felé indultam, gondolatokba elmélyedve. Még egy órányira lehettem a város falaitól, midőn egy festői lakoska tűnt szemembe, mely nem hasonlított pásztor lakhoz avagy paraszt gunyhóhoz; a esengtyű hangja s még inkább az ajtóban megjelent esuhába öltözött magas alak remetekakra mutatott. Rá pillanték az erőteljes alakra, a barna szakállal környezett szép arcra, s azzal tovább haladtam. Alig mentem száz lépést, midőn neszt hallék mögöttem s hátra fordulva a remetét látam közeledni, mint egy halkan csoszogva, mi gyanusnak tetszett előttem. Nehány lépést téve ismét visszapillanték s ime csakugyan közeledett ép oly formán kerülve, mint a reggel látott elvert bika. Megállottam és szemügyre vettem; mi feltűnt se találtam volna egy barát közeledésén, ha ezt nem teszi vala oly különös módon s külseje nem lett volna oly gyanus. Barátságos mosolyal nézett reám, de szemem villogtak: áldást adott reám. Megköszöntem s egy kis pénzt dobva elébe elfordultam, mintegy véget akarván vetni a társalgásnak. Hanem ő ismét közelebb jött s vetette reám a keresztet, s mozdulatban volt valami titokteljes és borzadalmat okozó: a Campagnát az alkony leple fűdte, sehol sem lehetett emberi lelket látni s kezembe nem volt egykar, mint egy vékony nádpálca. Rá kiálték: mit akar tőlem, takarodjék vissza, s ugyanezzel keblembe nyultam, mintha fegyveremet akarnám elővenni. Így álltunk még egy ideig egymással szemben; végre maghajtá magát s fejét csavárva, mintha nem bírná megérteni az én föllépésem, lassan visszafordult. Én is hasonlóképp tetek. Több napig nem felejtetem ez esetet s tudakozódtam, hogyan vélekednek a remetelak környékéről; semmi jót sem mondhattak, de hát akkor nemsokára ez egyetlen pontnak volt veszett híre.

Kévsz idő múlva hallottam, hogy a remetelak környékéről eltűnt egy vignero (vinczellér) s

veltség általános s nemzeti fontoságából indult ki. Majd átszállott arra, hogy mily hatalmas tényezők a mivéltség előmozdítására a népisoklás; minő szerepet játszottak ezek Európa mivel országában a történelem különböző korszakain keresztül; minő hivatás vár a népisoklásra a jelen században, különösen édes magyar hazánkban az alkotmányos élet újraszülésével? Megfelelnek e jelenleg létező hazai népisoklás számáranyuk s becsfokozatuk szerint a kor s belviszonyok igényeinek, mely utóbbi kérdésre a tagadó választ úgy az egész Magyarhonra, mint a kraszna- és középszolnokmegyei tanterülete vonatkozólag oly megdöbbenő, de igaz statisztikai adatokkal világosítottá meg, hogy azoknak leírására tollunk megtagadja a szolgálatot. De mi nem csüggedtünk el. A lelkes tanfelügyelő nemcsak megsomoritott, hanem meg is vigasztalt. Kimutatta az eszközöket, melyek dermedtségben s nyiladő nevelésügyünk felvillanyozására mindnyájunknak önként kínálkoznak, csak birjunk szilárd akarral ezeknek felhasználására.

Ezek után áttért különösebben az iskolatanácsosok e téren elhivatására. Mik lesznek teendői az iskolatanácsnak a törvény szavai szerint, megszabja az utasítás; de, hogy mit tehetnek s kell hogy tegyenek az egyes tagok a helyi viszonyok s körülmények számbavételével, azt kinek-kinek tgyseretete s buzgósága fogja megmondani.

Ezen köztetséssel fogadott megnyitó beszédet két üdvözlés követte, melyek közül egyiket egy magyar, másikat egy román iskolatanácsos intézte a tanfelügyelőhöz. Mindkettőnek czéja volt: tolmácsolni a nevelés szent ügye iránt táplált buzgóságot, kiterjeszteni a tanfelügyelőbe helyezett közbizalmat s nemes törekvésében pártfogást s gyámolítást ígérni az iskolatanács tagjai részéről.

Ezután két ideiglenes tolnok választván, az iskolatanácsosok igazolása tekintetéből felolvasattak a választásokról szóló értesítvények. Az igazolás megtörtént. Csak egy tagra nézve merült fel némi aggodalom, a menyiben igazolványa kinevezésről, nem pedig, mint a törvény nyílt szavai rendelik, választásról tett említést. Egyébiránt ezen érdemes tag is örömmel fogadta tanácskozási tagul, addig is, míg képviseljei részéről e kinevezés helyett a törvény szavai szerint választás történe.

Majd az eskütelétre került a sor. A miniszteri utasításban az áll: „En esküszöm sat., hogy sat. mindazt, mit az 1868-ki 38 dik törv.-cikk és tanács sat. tisztemmé tesz, híven sat. teljesítem.“ Ezen esküformát az iskolatanács tagjai szabadság tekintetéből ezel kívánták megpótolni: „a törvény határain belül, a menyiben az utasításban foglalt eredeti szöveg szerint törvényezik és tanács mellé rendelt fogalmaknak tñhetnek fel.

Ezen pótlás megtörténvén, az esküt, mely a közbetoldás után ilyen alakot nyert: „mit az 1868-dik t.-cikk és e tanács a törvény határain belül a népisoklasi oktatás“ sat. ilyen alakban a többire nézve minden kifogás nélkül az igazolt tagok minnyáján készséggel lettek.

Letétvén az eskü s megválasztván a jegyzők, ugyasint az utasítás 1. §. 6. pontja szerint a három különböző hifelekezeti néptanító bizalmi férfiak, jlesen Czige György róm. kath., Vaska János ev. ref., Zsárda János g. kath. megnyíltak a tanácskozással.

neje régóta hasztalanul keresi. Többé nem hallgathattam, különösen miután hallám, hogy a vinczellér nyomait a remetelakig nyomozták, utójára ott szedett vesszőket. Én és barátaim feljelentők, hogy a remete gyanus.

Egy este kiment három carabinieri; egyik gazdag agolnak volt öltözve, nagy aranylánczosan; a más kettő illő távolban követé az ál-angolt.

Az ál angol egy szöke, izmos termetű, vasmarku legény jól vitte szerepét; jelek és különös hangok által értekezett a remetével. A pater megmutatván gunyhója környékét, meghívta a lak-sőjének megtekintésére. Az angol, látva az alacsony deszkaágyat, mintegy csodálkozását fejezte ki a felett, hogy ilyesmin háni lehet, megtapogatta azt, s mintegy nem tudván arról meggyőződni, reá hajolt. Ekkor a remete hirtelen reá rohant. Borzasztó küzdelem fejlődött ki a szük ezellában; a karabélyosnak minden erejét, össze kelle szednie, hogy a remetét lefoghassa s társainak a jelt megadhassa. Nehány pillanat múlva a remete az igazságszolgáltatás kezébe adatott.

Kikutatták a gunyhót és környékét s reá találták egy félig betemetett kútra; midőn azt kitisztítani kezdék, legelőbb az elveszett vinczellér hulláját lelték meg, azután rétegenként más és más halottakat, összesen hetet. A rablott holmiból is sokat lelték meg; csak az aranyt és drágaságokat nem találták, mert azokat, mint bevallá, szeretőinek ajándékozta, kik nem valának mindannyian az alsóbb osztályokból, mert hát a férfi szép volt. A dolog ezen részére szokás szerint fátyolt vetettek.

A remetét az Angyalvárbán fejezték le s minf mondkák: sok szép eszem megkönyvezte őt. . . Fejét fel kelle mutatni a népnek, melynek dtthe alig ismert határt.

(Az „Ung. Lloyd“ után.)

TÁRCZA.

Olasz csuhában.

I.

Egy remete a római Campagnában.

Mig a krakói befalazott apáca esete borzadályal tölti el az egész művelt világot, a „világ fővárosá“-ban (Róma), egy némely fekete ember vállat vonitva így szól szomszédjához: Miért e láрма! Miért dugja be orrát a nép a mi négy falaink közé? — Hanem a fekete emberek közül is az irtozat hidegét fogja érezni az olyan, ki a Tevere közelében, a jezsuiták fogdájá mellett halad el s felekint a befalazott és elvakított ablakokra — ha csak szíve nincs köből, mondják azonban, hogy sok római papnak megkövült a szíve: legalább e fogda falai arról tanuskodnak. Hány forró fiatal életet rejt magában e falazat, hányan nyugnek ott kezeiket földel s imádkozva és káromkodva szenvedik át a lassu enyészetet kínait! Nincs reményük a segélyre, a szabadulásra; még csak a remény vékony szála sem nyulik be hozzájuk, a félelmes hatalom vas szigora itt megtörhetlen. Hát ez a fegyelem, melynek jajait viszhangoztatják az Angyalvár falai, melyekről az olyannyira odaadó ürtálló zuavok is borzadva szólnak — alkalmas arra, hogy az eltévedteket a hit, az erkölcs és az emberiség utjára térítse vissza? Tanulmányozni kell a történelmet, különösen a római fő- és alpapátság udvari és házi krónikáját és tapasztalni fogjuk, hogy a kényszer-rendsabályok nem tartják fenn az erkölcsiség korlátait és senkit vissza nem riasztanak.

A ki a római kolostorok és papi paloták fedeleit felnyithatná s bepillantatná a titkok eme tengerébe, elszűnyedve kiáltana a világba: Ne

Mik forogtak szőnyegen, hosszas lenne leírni: Csak annyit jegyzünk meg, hogy az egész tanácskozás szép renddel, komoly méltósággal s a nevelés szent ügye iránti melegséggel folyt le. Azonban egy pár nevezetesebb megállapodást nem tartunk érdekeltenek megemlíteni.

Határozatba ment, hogy az iskolatanács minden tagja oda hassen, hogy a társadalmi úton minél szélesebb körben népszerűségi egyletek jönnek létre. Ezen leendő egyletek szervezését s útbírdítását egy ismeretes buzgóságú helybeli tanár vállalta magára. Mi ezen jótékony egyleteknek megalkulását teljes szívvel óhajjuk, s bizva a derék tanár figyelmében s több ízben tapasztalt erélyességében, nem is kétkedünk, hogy rövid időn az öröm érzetével fog e tanterület virágzásnak indulni népszerűségi egyleteire tekinteni.

Egy más nevezetes ügy, melyet az iskolatanács tagjai hasonló buzgósággal karoltak fel, egy szűnőidő tanítóképzési tanfolyam Zilahon leendő felállítása volt. E szerint addig is, míg e vidék számára egy rendes tanítói képzéddé nyernék, melynek elrendeléséért az iskolatanács a magas kormányt felkérni határozta, a jelenlegi néptanítók pótképzése végett Zilahon szűnőidőkre egy képzési tanfolyam nyílhat meg. Ezen szükséges intézet létesítésére az iskolatanács a maga részéről mindent meg fog tenni: megkeresi a nevelés ügyében mindig áldozatkésznek tapasztalt Zilah városát, a melytől s az illető egyházi hatóságoktól. De ez nem leendő elég. Az iskolatanács bizalommal fordul a magas kormányhoz is, s teljes reménye van, hogy ha a magas kormány az itteni helyi viszonyokat figyelemre méltítja, e jó célú nemes törekvéstől gyamoltságát nem fogja megtagadni.

Ugyancsak a tanítók képzése tekintetéből elhatározta az iskolatanács az illető helyeken minden lépést megtenni, hogy a tanítói értekezletek és egyletek, a mennyiben nem léteznek, vagy a létezők a céljának meg nem felelnek, gyakorlatba vétecsenek.

Ily nemű tárgyak feletti tanácskozással foglalkoztak az iskolatanács tagjai. Szívünkkel üdvözöljük az üdvös intézményt, s óhajjuk, hogy a mutakozó siker megfelelően a nemes törekvések, melykyl az iskolatanács érdemes tagjait legelső gyűlésükön munkálni szemléltük.

A kolozsvári kereskedelmi- és iparkamara folyó 1869. aug. 12-én tartott közgyűlésének jegyzőkönyvi kivonata.

(Folytatása és vége.)

13.) Id. titkár előadja, hogy a suezai földközi csatorna építője Lesseps Ferdinándtól m. hó 10-ről keltve egy felhívás és értesítés érkezett a kamarához, a melyben tudatván, hogy e nagyfontosságú mű bevégzéséhez közeledvén, a közep-tengert a veres-tengerrel összekötő csatorna f. év november 17-én megnyílik s 18. 19. és 20-án minden hajó díjmentesen mehet át a csatornán, november 21-től kezdve a csatornán áthajózó minden személy s minden tonna áru után 10 franc lesz fizetendő. A vállalat vezetője meghívja a kamarát a megnyitási ünnepélyre, egyszerűsind felszólítja: figyelmeztesse a kereskedelmi világot azon rendkívül fontos tényre, a mely a csatorna megnyitása által Európát a legtávolabb Kelettel ily gyors és könnyű összeköttetésbe fogja hozni, s lehetővé teszi, hogy Európa és Ázsia minden termékei és készítményei félannyi idő alatt és költséggel egymással kicseréltessek. — A gyűlés e figyelmeztetést az ügyet illető méltánnyal fogadja, s részéről is azon meggyőződést táplálja, hogy a suezai csatorna megnyitása hazánk kereskedelmi érdekeivel rendkívül kedvező összhangzásban lesz, s hogy a most épülő vasutaink elkészülésével e kamara kerület is tapasztalni foghatja a keleti gyors összeköttetés hasznait.

14.) A fm. keresk. ministerium idei június 25-ről közli azon díjleszállításokat, a melyek mellett a fm. kereskedelmi ministerium közbenjárása folytán a magyar-osztrák birodalom gőzhajó társulatai és vasutai szállítási kisérek az Amszterdamban f. évi augusztus és szeptember hónap rendezett nemzetközi iparkiállításra küldendő cikkek. — Azon észrevétellel vétetik tudomásul, hogy a kamara tudta szerint e kerületből kiállító nem jelentkezt az említett tárlatra.

15.) Az erdélyi postaigazgatóság m. hó 28-ról megküldi a kamara által előfizetés útján megrendelt Post-coursbuch 1869-dik folyamának egy példányát. — A könyvtárba vétetik.

16.) Id. titkár előadja, hogy a különböző hatóságoktól a mai napig az iparhivatalok kiegészítésére következő tudósítások érkeztek:

- a) a kolozsvári városi törvényszéktől 1 cégbejegyzés.
  - b) M. Vársárhely tanácsától 3 iparjegyzés, 1 halálozás.
  - c) Beszterczéről 3 iparjegyzés.
  - d) Szász-Régenből 1 iparjegyzés.
  - e) Szamosújvárról 1 iparjegyzés.
  - f) Belső-Szolnokmegye tisztségétől 1 iparjegyzés.
  - g) Naszódvidék tisztségétől 1 iparjegyzés.
- A kamara e tudósításokat azon megjegyzéssel veszi tudomásul, hogy az itt vezetett jegyzékekbe mindezek felvevődök.

17.) Id. titkár felmutatja az utóbbi időben a különböző társulatok és testületektől érkezett nyomtatványokat, a melyek jegyzéke a jegyzőkönyvhöz van csatolva. A kamara e sok tekintetben érdekes nyomtatványokra nézve elfogadja az elnök azon indítványát, hogy azok tartalmának kiaknázására, és minél szélesebb körben terjesztésére nézve megfelelő módról kell gondolkodni s hogy az ügyrend készítő bizottság figyelmét ez ügyre is ki kell terjesztenie.

18.) Tauffer Ferencz ur feleliti, hogy az arad-károlyfejevári vaspálya megnyitása óta a postaösszeköttetés Kolozsvár és Károly-Fejevár, valamint Szeben és M. Vársárhely között sokszoros változást szenvedett, míg végre a mostani, sok tekintetben kielégítő összeköttetési rendszer lön megállapítva. Mindemellett ezen rendszernek is az a nagy hibája, hogy a Kolozsvár és Maros-Vársárhely közt járó postakocsik Tordára érkeznek éjfélt után 1—2 órakor, s 3—4 óráig kell várakozniok a K. Fejevárról jövő kocsira. Ez idő alatt az utasok kénytelenek az utcán lenni, miután a postaháznál nincs számukra váró-terem s ily időben egy vendéglő sincs nyitva. Indítványozza tehát, hogy a kamara a postaigazgatóságnál vagy magánál a ministeriumnál eszközölje ki e baj orvoslását.

Id. titkár erre azon észrevételt teszi, hogy a kolozsvári postahivatal az utasok kívánságára indítja esti 10 órakor a helyett, hogy éjféli 12 órakor indítaná, a mint a menetrend be van osztva s ez okból kell Tordán oly hosszasan várni a Fejevárról jövő kocsira, a melynek tovább küldése azonban a tordai postaszemélyzet elégtelensége által is akadályozva van. A gyűlés az előadottak alapján megbizta ideigl. titkárt, járjon végére a szóban forgó ügy részleteinek s a helybeli postafőnökkel értekezvén, miként volna lehetséges a felhozott bajon segíteni, terjesszen a gyűlés elé okadatolt véleményét.

Több tárgy nem lévén, ezzel a gyűlés eloszlott.

Vidéki levelezés.

Szamosújvár, szept. 13. 1869. — Az itteni úgynevezett Salamon templom javára több műkedvelők tegnap az izléssel feldíszített városi vendéglőben a „Csacska nők“ című 3 felvonásos vígjátékot adták. — A nők különösen Simai Irma kisasszony szerepét teljesen felfogva s átérve — tulajdonához tartozó ügyességgel játszta. Miért is a virágkoszorúk s bokorok üzőne, egy a tapsok viharra nem hiányzott.

Előadás után a terem kitrítettvén, a táncz kezdődött meg, s reggel 3 óráig folyt, — szűnőidőben pedig több tárgyak sorsoltattak ki, — hogy az összes bevétel — hallomás szerint — 200—300 frt körül jár. Kolozsvárról mintegy 30-an s a vidékről is számosan vettek részt ezen jótékony czéllal egybekötött kedélyes mulatságban.

Napi hírek.

— A várakolozsvári vasutat illetőleg úgy hiszik, hogy a Körös vize által okozott dűlás miatt a vonal meg jövő év május végén sem adathatik át a forgalomnak. Olyan hit, melyben csalódni szeretnénk.

— A horvát bán beiktatása ünnepélyeiről következő táviratok kelnek: Zágráb, szept. 7. A vendégek egyre gyűlnek a bán beiktatási ünnepélyre, melynek minél fényesebb tételére mindent el fognak követni. Magyarország több megyéjéből és kir. városából is már számos küldöttség jelenté magát ez ünnepélyre. A bán lobogót Jelacsics Gyula gróf viendi; a buzogányt Inkey Nándor, kamaras; a horvátországi zászlót Francisci Henrik, a tótországi gr. Khuen K., a dalmát lobogót Rubido R., s a birodalmi zászlót Keglevics Oszkár viszi.

A bán lobogó valódi remekmű; cseresznye piros nehéz selyemből készült, az egyik oldalán Horvát, Tót- és Dalmátországok czimerei, borostyán-fűzre foglalva láthatók; másik oldalán pedig a bán család címere diszeleg: a magyar koronával díszített két aranyos végeről aláfoló szalagon e fölírások olvashatók: „Királyért“, hazáért s a törvényekért!“ és „Baron Levin Rauch 1869. E lobogó a himzések tömörsége miatt majdnem 50 fontot nyom, s egy lovas alig bírhatja. — Szept. 8. Ma ment végbe a bán bevonulása, igen szép idő mellett. A fényes s imponans menet Cenomereből 3 órakor kezdődött, s délután 6 órakor végződött. A rend kitűnő volt. A bán előtt küldöttségek, banderiumok, főméltóságok, főurak, továbbá Bedekovics, gróf Festetics és Lónyay Menyhért miniszterek. — Szept. 9. Báró Raucht az országgyűlés ünnepélyesen hivatalába iktatta. Jelen volt a székesegyházban tartott Te Deumon, mely után több százra menő terítékű díszbezd rendeztetett. A nép közt pénz szórattott ki.

— Papp Zsigmond országgyűlési képviselő a „Magyar Ujság“-ban alaptalannak nyilvánítja azon hírlapi közlést, mintha ő képviselői állásáról lemondott, s helyette Naszódvidéken Porutiu választatott volna meg. Ő a képviselői állásról ez ideig nem mondott le, s nem helyette, hanem Hosszu Elek helyett történt aug. 9-kén a képviselőválasztás.

— Szamosújvártte hó 12-én műkedvelői előadás volt a Salamon templom javára. Adták a „Csacska nők“ et. Közreműködtek: Kepri József, Páll Minka k. a., Simai Irma k. a., Voith Dániel, Nuritsán Kálmán, Török Árpád, Simai János, Eisenlohr Luiza k. a., Török Gyula és Voith Gerő. Az előadás — mint írják — semmi kívánni valót sem hagyott fenn, s igen szép közönsége volt, mit a lelkes szamosújváriaktól várni is lehetett.

— A magyar orvosok és természetvizsgálók nagygyűlésének beirtott tagjai közt vannak még a Királyhágón innen a már közlötöken kívül: dr. Szombathelyi G. és Pávai Elek Kolozsvárról; továbbá Temesváry Iván s neje, Placintár Dávid és neje Szamosújvárról.

— A sztáuai töltésnél közelebről ismét szerencsétlenségek fordultak volna elé a hir szerint.

— Az őszi hadgyakorlatok N. Szebenben — hová e végett K. Vársárhelyről is érkezett egy osztály katonaság — folyó hó 7-kén kezdődtek meg, s vége e hó 25-én lesz.

— Az előpataki fürdő igazgatósága a Bem-szoborra 10 frtot adott, mely összeghez három nagy szebeni szász hivatalnok 4 frttal járult.

— Öngyilkos lett a napokban egy nagy szebeni polgár. Hogy az életet megunta, bebizonyította; okát azonban még csak nem is sejtik, miután látszólag mindennel bírt, mi valakit e lépéstől visszatartani képes.

— Könyi Manó, az országgyűlési gyorsiroda főnöke, eljegyezte Rechnitz Julia kisasszonyt.

— Egy boldog utca. (Beküldött, hanem azért, ha úgy tetszik, elolvashatja a tekintetes rendőrség is.) Körülbelül 50 ül hoeszen az egész. Van 5 különbnél különböző dorbézoló helye, s e sebcs haladás csak a közelebbi egy év alatt történt. Esteli 8—9 óra tájt elkezdnek ordítani mind az ötben, nyitott ablakoknál hol hegedű, hol zongora, hol trombita, hol ökölszóló mellett, s ugyanekkor az utca egyik végétől a másikig „eltermészetesedett“ csoportok rikácsolnak „természetes“ dalokat. Csak reggeli 5—6—8 óráig foly ez így, ezután lehet aludni is. Vig utca, jó neve is van hozzá: Páris utcának hívják; ajánljuk a szállást keresőknek; különösen kívánatos volna, ha az igen tisztelt rendőrség valamelyik tagjának jutna az itt lakhatási szerencse. (Folytatása következik oknak, okozatnak.)

— Keresztesi Papp Miklós ur a helybeli szegények intézete pénztára javára 10, azaz tíz osztrák é. forintot ajándékozván, a tanács kötelességének tartja nevezett K. Papp Miklós urnak ezért a szegények érdekében köszönetét nyilvánosan kijelenteni. Sz. k. Kolozsvár város közigazg. tanácsától, sept. 3-án, 1869.

31. 1869.

szin. vál.

Színházi fölhívás.

Tisztelettel kértnek fel azon t. cz. színházlátogatók, kik az itteni nemzeti színházban a közelendő téli szinidényre páholyokat bérelni szándékoznak, szíveskedjenek magukat folyó évi october hó 10-ig a színháznál levő választmányi titkári irodában d. e. 10-től 12 óráig előjegyezteni.

Szinigazgató Fejervár Antalnak meg van engedve, hogy az előadásokat f. évi october közepén megkezdhesse, s e végett e felhívásra egy előleges bérletet nyithasson. A sajátképi, kötelező téli szinidény f. évi november 1-ső napján kezdődik, és 1870. april utolsó napjáig tart. Ezen rendes téli szinidényre egy f. évi november 1-ső napján kezdődő és jövő 1870. évi april utolsó napján végződő, egyazon folyó számmal jegyzett bérlet nyitattik, mely 128 számból fog állani. Köteles tehát a vállalkozó szingigazgató a jövő rendes téli szinidény alatt 128 bérleti előadást rendezni, a többi napokat a szabályzerű normanapok leszámításával rendes és rendkívüli bérletstízetekre használhatja.

A ki páholyt kíván bérelni, az a szinidény kezdetével, midőn páholyát átveszi, kötelezi magát: hogy az illető páholyt az egész rendes téli szinidény alatt megtartja, s a megszabott díjt a kitűzött időben pontosan befizeti.

A bérletdíjak havi részletekben, minden hó első napján előre befizetendők. A páholybérlet, valamint a rendes napi bérleti díjak a tavalyiak maradnak, és pedig 128 bérleti előadásra:

Egy közép-páholyért	304 frt — kr
„ alsó „	224 „ — „
„ felső közép vagyis betűs páholyért	224 „ — „
Egy felső-páholyért	192 „ — „
„ első emeleti erkélyszékért	80 „ — „
„ I. rendű földszinti zártzékért	59 „ 20 „
„ II. rendű zártzékért	48 „ — „
Havonként befizetendő:	
Egy közép páholyért	50 frt 67 kr
„ alsó „	37 „ 35 „
„ felső közép vagyis betűs páholyért	37 „ 35 „
Egy felső-páholyért	32 „ — „
„ első emeleti erkélyszékért	13 „ 35 „
„ I. rendű földszinti zártzékért	9 „ 85 „
„ II. rendű zártzékért	8 „ — „

Az erdélyi országos színházi választmány Kolozsvárt 1869. szeptember 12-én tartott üléséből Sándor József, választmányi titkár.

KÜLFÖLD.

Páris sept. 9. A „Patrie“ jelenti: A császár üdülése tetemesen halad. A császárnak Keletre való utazása valószínű.

A bürzei biztosnak egy sürgönye ezt mondja: A császár jól töltötte el a múlt éjét; ma jki szándékozik kocsikázni; tegnap esett tett Saint-Clouban.

Az „Agence Havas“-irja: A mai minister-tanács másfél óráig tartott. A császár, ki azon elnökölt, szintén részt vett a vitákban. Remélhető, hogy rövid időn teljesen felgyógyul. Mint hiszik, a császár néhány nap múlva Párisba jövend.

A „Patrie“ szerint nem való a „France“-nak azon híre, mintha a császári testőrséget föl fogják oszlatni; a kormány legalább erre nem gondolt még. Mint mondják, ezen intézkedés eszméje csupán néhány képviselő által pendített meg.

Páris, sept. 10. A császár kirándulást tett Villeneuveba, Saint Cloud mellett. Ezen első kikocsikázás egészségére vált a császárnak.

Saint Cloud, sept. 10. A császár jól tölté el az elmúlt éjét; a tegnap esti sétakocsizás után semmi lankadságot sem érzett, s mint mondják, ma is ki fog menni, ha csak az idő ebben meg nem gátolja.

Páris, sept. 10. A holnap hivatatos lap egy császári rendeletet közlend, melylyel a senatus consultum közhírré tétetik; ezen rendelethez egy névsor és a budgetre vonatkozó cikk van csatolva.

Pansin, (Pomeránia) sept. 10. Gróf Bismarck Varzinból tegnap ide érkezett, s ma kihallgatáson volt a királynál; ezután résztvett a Treptow melletti hadgyakorlatokban.

München, sept. 10. Néhány itteni lapnak azon híre, miszerint Bajorországban és Badenben az éjszakai német szövetségbe való belépése iránt a szerződés rövid időn meg fog köttetni, — valótlannak nyilvánították.

Madrid, sept. 8. Tegnap este néhány külvárosi önkéntes a bellügyministerium előtt lévő őrházat elfoglalta és vonakodtak visszavonulni. Riveró több zászlóalj önkéntest szolgált elő, kik az éj folytában a Puerta del Solhoz való bejárást elfoglalták. Reggel 5 órakor a zajongó önkéntesek az ellenállás biabavalóságát belátván, odahagyák az őrházat; ennél fogva összehittközésem nem került a dolog.

Madrid, sept. 9. A nyugalom teljes. Mint állítják, azon eszme, hogy Serrano regonssége három évre lenne meghosszabbítandó, mindinkább több pártolóra talál.

Néhány önkéntes tegnap ismét el akarta foglalni a bellügyministerium előtt őrházat; ezt azonban a kormány intézkedései meggátolták. Biztosan állítják, hogy Prim tábornok, ide visszatérte előtt, Napoleon császárnál látogatást fog tenni.

Rómából érkezett tudósítások szerint, e város tömve van idegenekkel. Már megkezdék az előkészületeket a küszöbön álló zsinat résztvevőinek elszállásolása végett. Számos utcákon új építések eszközöltetnek. A pápa kitűnő egészségnek örvend, s az utóbbi napokban több ízben tett körutat kocsin a városban.

Az „Imparcial“ megezáfolja azon közlést, mintha az amerikai követ a spanyol kormányának egy jegyzékét nyújtott volna át, melyben az unio kormánya azon lehetőségre tenne czélzást, hogy a közvélemény nyomása alatt a cubai fölkelők hadifolytató hatalmasság gyanánt fognának elismertetni. Azonban a nevezett lap szerint, a washingtoni spanyol követ saját kormányát arról értesíté, hogy a filibusterök az amerikai közvéleményben roppant haladást tesznek, s ezen elismerést kieszaközölni igyekeznek. Az „Imparcial“ kiemeli annak szükségét, hogy a fölkelés még november előtt elnyomassék.

Mint a „Times“-nak Konstantinápolyból f. hó 3-ról távirják, az egyiptomi al-király táviratilag jelenté beleegyezését a nagyvezér levelében foglalt föltételekbe. Az al-király 3-kán akart Alexandriából Konstantinápolyba indulni, s hétfőre várátik oda. — A „Levant-Herald“ azt állítja, hogy Bourrée, a francia követ, a nagyvezér levelének artalmát az al-királynak táviratozta, még mielőtt Talabat pasa azzal Alexandriába indult volna, s táviratát azon sürgős tanácsal kísérete, hogy az al-király vesse alá magát ama levél kívánatainak.

Bukarestből jelentik, hogy a fejedelem 7-kén, Boeresco igazságügyminiszter, Philippesco udvari marsall és Selina s Greecano segédtisztek kíséretében, vasúton Giurgevön át elutazott. A vasút már készen van, azonban csak okt. 1-én fog a közlekedésnek átadni.

Bukrest, szept. 10. A fejedelem elutazása alkalmával az ellenék nyugtalanító híreket terjesztett. Ezekkel szemben kinyilatkoztatja a hivatalos újság, hogy a miniszterek között semmiféle eltérések sem forognak fenn, minél fogva egy miniszter sem közöln le.

Legújabb.

Bécs, sept. 11. Császár ő felsége ma a romániai fejedelemet fogadá, ki ma az udvari ebédhez is hivatalos volt; hová a fejedelem kísérete, valamint a porosz követ báró Werther és Pepoli marquis is meghívtattak.

Madrid, sept. 11. Paternában rendezavarások fordultak elő. A cadixi katonai kormányzó erőbirtékekkel ama helyre ment el. A cortes állandó bizottsága elismerte annak szükségét, hogy a kormánynak erélyes rendszabályokhoz kell nyulnia Cuba megmentése végett.

Bukrest, szept. 10. Ghyka Demeter átadta a külügyministerium vezetését Cogolnitséanonak, de azért megmaradt a ministerium elnökéül. Guttenberg számára szobort állítani román bizottság alakult.

Páris, szept. 10. este. A császár az esős idő daczára Párisba jött, a császárné kíséretében. A felségek végig kocsiztak az elyseei mezőkön, Boulevardokon, rue de paix-n, rue rivolin, s aztán St. Cloubba tértek vissza.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

HIVATALOS.

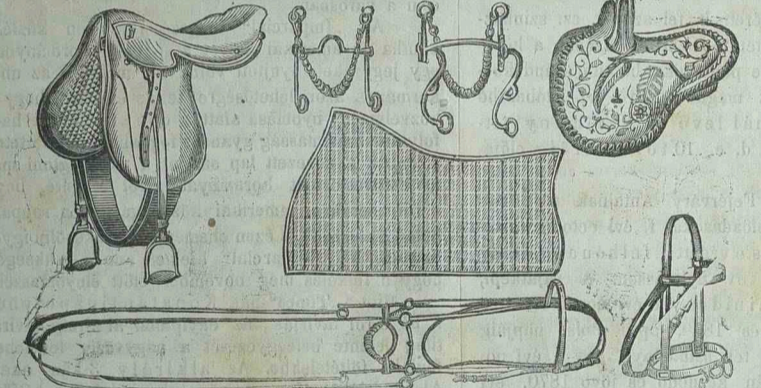
Szám 1015. 1869. (484) (1-3) A nagyméltóságú magy. kir. igazságügyminiszterium az itteni fegyintézet fő-épülete vaalemez fedelzetének kiigazítását s olajos festékekkel leendő újbóli befestését, a 3067 frt 62 kbrban megállapított költségvetés alapján engedélyezni méltóztatván, e munkálatok biztosítása tekintetéből f. év Október 12-kén d. e. 10 órakor az intézet hivatalos irodájában, hol a feltételek s a műszaki iratok időközben is megtekinthetők, nyilvános árlejtés fog tartatni, melyre a vállalkozni kívánók azon megjegyzéssel hivatnak meg, miszerint ez árlejtéshez, a fent kitett összeg 5%-jában készpénzben, vagy a tőzsdei árfolyam szerint számitandó állampapírokban bálnapénzűl leendő letétele után mindenki hozzá szólhat. A fent kitett időpontig a megállított alapösszeg 10%-val megerhelhet és 50 kros bélyeggel ellátott irások ajánlatok is elfogadhatók irandó ki, s azon nyilatkozatot kell tartalmazniok, hogy a feltételek, vállalkozni kívánó előtt ismeretesek. A magy. kir. orsz. fegyintézet Igazgatósága. Szamosújvárt, 1869. September 10-én.

Sz. 24845. 1869. (485) (1-3) Hirdetmény. A kincstári dobány áruda javaknak N.-Váradról Kolozsvárra, és Kolozsvárról M.-Portusra, N.-Szebenbe, Brassóba és M.-Vásárhelyre, végre a kolozsvári dobány gyárból, az áruda raktárba és a kolozsvári pályaudvarból a kolozsvári dohánygyárba vagy dobány áruda raktárba leendő elszállításának és a nevezett helyekről fogatatosítandó visszazállításoknak az 1870-ik évben eszközöndő biztosítására írásbeli ajánlatok útján pályázat nyitattik meg. Az ajánlatok a kolozsvári m. k. pénzügy igazgatóság elnökségéhez 1869-dik év Október 25-éig déli 12 óráig beadandók. A szerződvényi feltételek és az általános hirdetményben részletezett feltételek felől a kolozsvári, n.-szebeni, debreczeni, temesvári és pesti m. k. pénzügy igazgatóságoknál, ugy a kolozsvári, szamosújvári, m.-vásárhelyi és gy.-sz.-miklósi pénzügyi bizottságoknál bővebb értesítést lehet szerezni. A m. k. pénzügy igazgatóságtól. Kolozsvá.t, September 9-kén.

NEM HIVATALOS.

!! Az új őszi-idényre !! CZETZ JÁNOS és TÁRSA női- és férfi divat bazárjába (Kolozsvártt Folly-ház.) megérkeztek a legújabb, s divatosabb őszi selyem- és szőrnhakelmék, berlini séta kendők, legújabb felöltők, francia kalapok, igen ezélszerű s divatos por- és esső női-köppenyek, finum rumburgi vásznak, készfehérneműek nagyválasztásban, kész ágyneműek, párizsi butorszövetek, szőnyegek. Nagyválasztéku butorraktárunkba újban érkeztek finum schweitz butorok, aranykeretű tükrök, jutányos árakért. Megrendelések gyorsan, s pontosan igazittatnak.

Kolozsvártt a nagy Bazárban

mindenféle lovagló eszközök: nyergek, kantárok, zablák, kengyelek, ízztakarók, nagy választékban és jutányosan kaphatók. Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentesen. CSAPO SÁNDOR.

Lótulajdonosok és gazdák számára.

Hangok Kwizda állatgyógyászati készítményei felől. A korneuburgi marhapör megbírálása dr. Swoboda Gusztáv, az insbrucki egyetem érd. állatgyógyászati tanárától. Alóírt annak belbecsét kellő megbírálás alá vonja, a mely alkatrészeinek pontos ismeretén, s különböző házi állatoknál tett kísérletekből merített tapasztalaton alapszik. Megpróbált hatása nyilvánul a táptömlő minden bajánál, — a melyek annak munkálansága s az emésztőerők hibás elválasztása által nyilvánulnak; különösen a takonyhártya, de legfőképen a légmüszerek betegségeiben is. Ezen szer jó lelkiismerettel s teljes meggyőződéssel ajánlhatatik a követ kezű bajokban, különösen azon állattenyésztőknek, a kik orvosi segélytől távol laknak, s a hol némely állat hirtelen megbetegedvén, gyors segélyre szorult. Szarvasmarhák betegségeinél kitünő hatása van a tejnek beteges elválasása esetében, a mely emésztési megbőborogtatás következtében, kevés és rozsz tej-adás által nyilvánul, ily esetben a tej minősége meglepő gyorsan javul a szer használásától hasznos, továbbá a vértezés, s a májbetegség kezdetekor. Lovak megbetegesedésénél kétségtelen hatása nátha és torokmirigyben, gyeugo és veszélyes mirigyben s a rozsféregben. Juhoknál hasznos befolyása van a métegy, s a nedvesség elhárítására, valamint az altesti szervek minden bajaiban, midőn tevékenységühiány az oka. Ezenkívül bizonyos gyógyhatása mindhárom állatnemnél a takonybártya ba jaiban, melyek takonyfolyást eszközölnek, különösen ha lélegzőszerveket találnak; tehát tüdőhurut sat. aztán a csorva minden nemeiben s az ebből származó puffadásoknál. Dr. SWOBODA GUSZTÁV, az állatgyógyászat érd. tanára az insbrucki egyetemen. Kapható: Kolozsvártt: WOLFF J. urnál. Szébenben: Zóhrer Fr. Brassóban: Heshaimer J. L. és A. urnál. Gyertyánfy és fiai urnál. Segesvártt: Teutsch J. B. S.-Sz.-Györgyön: Benkő és Csutak uraknál. Óvás. Hogy a közönség hamisítványok megtétele ellen biztositva legyen, kérjük csak azon üvegeket és göngyölköket valódiának tekinteni, melyek a korneuburgi kertüli gyógyszerárt pecsétjét viselik.

(290) New-Yorki (16-*) Wheler & Wilson és Howe Mannfg. társak amerikai VARRÓGÉPEK ügynöksége Teutsch J. B-nél Segesvártt eredeti gyári áron árul, pontos szolgálat biztosítása mellett. Az 1867-diki párisi világtárlaton 82 versenyző gyár közt Wheler és Wilson urak nyerték az egyetlen arany-érmét. Ezen kitüntetés lényeges tanúságot tesz ezen varrógépek még eddig felül nem mult jeleségéről, s minden további dicsőrést feleslegessé tesz. VIDEKI megrendelések, tekintettel a szállításra s pakolásra, költség nélkül szállittatnak helyre a raktár által. TEUTSCH J. B-nél Segesvártt.

görcselleni védbalzam.

Hatóságilag megvizsgált és alább irt esetekben ezerszeres jó sikerrel megpróbált. E balzam kitünő hatását következő tulajdonságainak köszöni: Zsongítólag az az erősítőleg és éltetően hat a gyomor és belek takhártyáira, ez utóbbiak kanyarmozgásait korlátozza, a máj kiválasztásait elősegíti és kitünő szélhajtó szer. Ugyanazért következő esetekben van javalva használata e balzamban: A gyomor és belek mindennemű heveny és idült lobjaiban, bárminő okokból is eredtek azok; a gyomornak fájdalmi, görcsei, puffadtságában, hányás és hasmenésben, székürsághban, kolikában, hasesikarásban hatása azonnali. A külsőlegi bedőrszölés a bévett szernek hatását tetemesen segíti elő. (134) (15-20) Továbbá jó sikerrel használható ezen készítmény emésztelenség, gyomorgyöngeség és görcsös gyomorbajban, ráng- és másnemű görcsökbén és a nehez kőrbán; nehéz emésztés által okozott ideges mellszorulásban, melyekre gyakran gyomorkolika következik, hasmenésben, choleraiben, görcsös hányásban, méhkőrsághos és terhes nőknel előjövő hányásban; továbbá váltóláz utáni idülésben az emésztő szervek működésének helyreállítására. Javalva van még ezen balzam és nagyon ajánlva hosszason tartó kimerítő betegségekben, midőn is az étvágyat gyarapítja s az egészséges emésztést nagyban előmozdítja. Végre fényes eredményt tanusított ezen balzamban nagyobb adagokbani külső és belső használata már két cholera-járványban, és mint első szernek rögtöni megbetegülések esetében különösen falun és orvosi segélytől távol egy háztartásnál sem szabadna hiányzania. Ezen balzamból megnötteknek elég napjában 3-4 theáskanállal. Nagyfoku és fájdalmas rohamokban ezen adagot meg is lehet kettőzni, hatását külső bedőrszölések által a hasra, vagy végtagokra gyarapíthatni. Főraktár: Miller gyógytára „az arany koronához“ Brassóban a piacon. Vélemény. Támaszkodva a legpontosabb minőségi és mennyiségi vegyelemzés eredményére, hivatalos eskütje mellett következő véleményét adhatja alóírt országos törvénszéki vegyész: A rasBóból az „arany koronához“ címzett Miller gyógyosztárából egész-segrendőri vizsgálat végett beküldött görcselleni védbalzam semmiféle ártalmas vegyítéket nem tartalmaz, használata az egészségnék nem káros, minden bódító és fémkészítéktől mentes, és csak is megédesített lében feloldott hatásos alkatrészeit tartalmazza görcsellenes növényeknek. Bécs, 7. Április 1868. V. Kletzinsky, vegyésztanár és országos törvénszéki vegyész.

Bizonyítvány. Kedves kötelességemnek tartom bizonyíthatni — hogy Miller gyógyosztár ur által készített görcselleni védbalzam, görcsök és minden a hirdetésben megnevezett bajokban több mint két évi tapasztalataim alapján, mint igen ezélszerű, jó és hasznos gyógyoszer teljes előismerésemet és bizalmamat kinyeré, melynek alapján nem mulaszthatom el — azt — mint egy az emberi szervezetre ezélszerűen összeállított gyógyanyagot, a t. közönségnék legjobban ajánlani. Kelt Előpatakon, 1868 September 4-én. Dr. Szabó Vazul, gyakorló orvos Szebenben, Felsőfehérmege főorvosa. Főraktár: Brassóban Miller Gyula gyógyosztáré. Kolozsvártt bizományba: Dr. HINTZ gyógyosztáránál. Továbbá: Aradon: F. J. Probst, Károlyfehérvártt: C. Boosz, Fogarason: Mégay J., N.-Váradon: A. Janky, Szebenben: N. Sill, Marosvásárhelyt: Jeney Albert, Medgyesen a „Koronához“ címz. gyógytárban és végtére Segesvártt: J. B. Teutsch uraknál; az itt felemlített raktárokon kívül minden nagyobb városban bizományon.

470 Gyógyyszerészi segéd 3-3 Kolozsvártt a „Szenthárom-ághoz“ címzett gyógyosztárban kellő feltételek alatt szerződötték. Ajálkozók személyesen, vagy megkereső leveleikkel, bővebben értekezhetnek helyt. BINDER KÁROLY, gyógyyszerésznél.

(323) SCHULHOF (12-12) kitünő-tett es. királyi kiválts. szabadal-mazott. hordozható csőkútai. E találmány által fölösleges ezután az eddig használt költséges és vessezdelmes kútunka. Egy oly kút, mely 30 láb mélységig csak 130 frtba kerül, egy óra alatt előállítható. Alóírt részvény-társulat, a mely e találmány hasznáására vonatkozó minden szabadalmat és kiváltságot Schulhof József őröl megszerzett, nemcsak minden valódi Norton-kútak, mindennemű szivattyúk, fecskendők, merítőeszközök, mindenféle víz-technikai készletekből fog rendszeren gazdag és jól rendezett raktárt tartani, hanem minden vízvezetési, öntözési és vízlecsapolási munkákat is jutányos árért elvállaland. Ez új rendszer előnye állanak: 1) A kútak olcsó árából, a mely sokkal csekélyebb, mint a közönséges ásott kútnak; 2) A víz tisztaságából és frisségéből, a mely a lég hozzáférése, valamint más tisztátalan anyagok beszivárgása ellen is védő van. 3) A felállítás gyorsaságából, a mely rendszeren egy óranál hamarabb teljesítve van, s földászt nem kíván. 4) A könnyűségéből, melylyel a kútat a földből kiemelbetni, s más tetszés szerinti helyre alkalmazhatni. Hordozható kútak és vízvezetések részvény-társulata, Bécs, Judenplatz 10 sz.

(482) (1-3) Kezdő zongora tanulók számára, 2 kijátszott zongora hely szüke miatt potom áron eladó, vagy havanként bérbe kiadó Demjén Lászlónál Kolozsvártt, hol híres bécsi új zongorák is folyóvást a legolcsóbb gyári áron kaphatók, és használt hangszerek ujakkal cseréltetnek ki.

(477) (1-2) Eladó ház és szántóföld. A felső-muzeum utcában 252 szám alatti ház és telek szabadkézből eladó. A telken következő épületek vannak: kőház, konyha, kamara, pincze, istálló, csür, gabonás, kút, a legjobb ivó vízzel, gyümölcsös és veteményes kert a telken mintegy 2 ezer néhány száz öl. Továbbá a végibe egy szántóföld, egy napi szántás alá való. Értekezhetni helyt a tulajdonos Nagy József kőfaragóval.

Első nyilvános felsőbb kereskedelmi tanintézet Bécsben, Praterstrasse, Nr. 32. A legközelebbi tanév kezdődik okt. 4-én. A beírások szeptember 25-étől kezdve történnék; programokat az igazgatóság díjmentesen küld. FORGES KÁROLY, igazgató. (479) (1-6)

(471) (2-2) A mező szakáli öszves korcsomai jog folyó év szeptember hava 29-én kezdve egy vagy több évre, folyó év szeptember 24-én reggeli tíz órakor M. Szakálban a gróf Bethlen Géza udvarában tartandó nyilvános árverés mellett haszonbérbe fog adatni. Az árverési feltételek megtekinthetők helyt gróf Bethlen Gézánál.

429 Egy 250 holdbó álló birtók Meleg-Földvártt: lakóházzal, jó gyümölcsös kerttel, szőlővel ellátva örök áron eladó. Értekezhetni íranta Kolozsvártt Stein J. könyvkereskedésében; vagy V.-Szilváson Kese Lajos gazdatisztel.

Egy jó munkában levő termelt szőlő terméssel, vagy csak a termés eladó. — Egyezkedik tulajdonos Sárkány Ferenc, b.-farkas-utca 55-ik szám. (481) 1-2

Figyelemreméltó! Simay Mártonnál Szarvas-Kenden (M.-Köblös és Keesed-Szilvás között) 27 kalongya legjobb minőségű széna és hozzá két itató kut a legjutányosabb árak mellett eladó. (480) 1-2

(474) (3-3) Kolozsvártt az óvárban 233 számú, az ugynevezett katona kőrházzal szemben fekvő, igen jó állapotban levő ház, örökáron eladó. — Értekezhetni íranta Csulak Dániel ügyvéd Kolozsvártt.

(473) (3-3) A kolozsvári határon 30-40 holdra terjedő, jó helyeken fekvő szénafű örökáron eladó. — Értekezhetni íranta Csulak Dániel ügyvéd Kolozsvártt.